

Praha dne 18. února 1969

Výtisk čís. : 2

Počet listů: 7

Charakteristika státobezpečnostní situace v ČSSR

Současná operativní situace je výsledkem složitého vývoje vnitřních rozporů naší společnosti a využívání těchto rozporů vnitřními a vnějšími silami protivníka.

Vývoj vnitřních rozporů po řadu let, předcházejících lednu 1968 byl pro vnitřního i vnějšího protivníka předmětem hlavního zájmu a komplexem příležitostí k rozkladné činnosti proti socialistickému státnímu zřízení. Antikomunistická fronta, která se utvářela z vnitřních i vnějších sil protivníka využívala především narůstání rozporů mezi objektivními potřebami socialistického rozvoje společnosti a politickým a ekonomickým řízením státu. Výsledný obraz potvrzuje teorii i plán akce LYAUTEY, postupného rozkládání socialistického státního zřízení "sto kapek". Hlavní zájem měl protivník na podemílání rozhodujících nosných pilířů našeho zřízení, jako je socialistická ekonomika, stranické vedení společnosti a spojení mezi stranou a masami, správně fungující státní moc a v zahraniční politice spolehlivá orientace Československa na SSSR a na socialistickou soustavu jako celek. Na tyto pilíře socialistického státního zřízení se soustředilo soustavné a stupňované negativní působení protivníka.

Z konkrétních projevů tohoto působení se dnes jeví nejvíce markantní tyto:

Teoretický, propagandistický a praktický boj proti vedoucí úloze strany:

- podněcování rozporů mezi stranou a vedením, stranou a aparátem, stranou a dělníky a rolníky, zvláště pak mezi stranou a inteligencí;
- využívaní specifických vlastností inteligence proti straně;
- šíření rozporů mezi státní mocí a obyvatelstvem;
- podpora a stupňování antisovětských tendencí a nacionálního sobectví.

Tato - dříve skryvaná generální linie rozvědek hlavního protivníka - ukázala svou pravou podobu mimo jiné v heslech "Neutralita", "Odbory bez komunistů", "Národní výbory bez komunistů", "Očista armády a bezpečnosti" a v celkové negaci uplynulých 20ti let socialistické výstavby.

Tyto skutečnosti již nelze, po nedávných zkušenostech, pouze redukovat na oblast tzv. ideologické diverze, neboť představují rozkladnou činnost rozvědek v plném smyslu, neboť přestaly být pouze záležitostí BRZEZYNSKÝCH, TIGRIDŮ a jim podobných a ukázaly se z á j m e m v l á d hlavního protivníka a tudíž "plnohodnotným" a vlastním úkolem rozvědek hlavního protivníka. Potvrzuje to operativní situace v ČSSR hodnocená za uplynulý rok 1968 a první měsíce roku 1969.

Mejzávažnějším faktorem bylo, že na jedné straně proti nám aktivně pracovaly rozvědky a vnitřní antisocialistické síly a na straně druhé boj s těmito silami nemohl být z mnoha příčin veden na náležitě úrovni. I ochromení práce ŠtB v kritickém období bylo - alespoň objektivně - v zájmu protivníka.

Za uvedené období bylo přesto shrnuto dostatek ma-

teriálů, svědčící, že ČSSR byla středem zájmu nepřátelských rozvědek, které prostřednictvím antisocialistických sil a různých kolísavých živlů v mnohém náš vývoj ovlivnily. Podíl západních rozvědek na tomto vývoji a jeho gradaci byl v různých signálech získaných Státní bezpečností sice zachycován, ale neuspokojivě dokumentován. Nynější rozborů ukazují, že hlavní zaměření západních rozvědek určovaly po celé minulé období jejich vlády.

Diferencované rozkládání jednoty a celistvosti naší země bylo součástí boje kapitalismu proti socialismu.

Vnější nepřítel a s ním i sbytky vnitřních nepřátel využívaly některých námětů akčního programu strany v oblasti demokratizace politického života. Bylo a je stále zaznamenáváno mnoho pokusů získávat organizační a ideovou platformu k opoziční rozvratné činnosti ustavováním, nebo snahou po ovládnutí různých klubů, spolků, sdružení a organizací. Hlavním cílem je boj proti zdravému, pozitivnímu vývoji společnosti, přičemž protivník využívá různých přehmatů a chyb, které lze dát "na vrub komunistům".

Antisocialistické síly pod ideologickým vlivem zvenčí se snažily v uplynulém období pronikat do všech možných pozic, především do tisku, rozhlasu, televize, telekomunikací, pošt atd. Chtěly být v každém okamžiku připraveny k převzetí moci, čemuž odpovídala i příprava různých prohlášení, programů a kádrových předpokladů. Součástí taktiky bylo a je i pronikání do různých organizací Národní fronty.

Druhá polovina roku 1968 se vyznačovala ještě širším uplatňováním těchto záměrů a v té době protivník zaznamenal i dílčí úspěchy.

Úměrně těmto tendencím a jako jejich produkt se stupňovalo rozšiřování protistátních letáků a jiných nelegálních písemností. V polovině roku byla tato činnost tak intenzivní, že byla srovnatelná jen se situací po únoru 1948.

V roce 1968 se formovaly jednotlivé skupiny vnitřních nepřátel s konkrétními politickými, protikomunistickými cíli v nelegálních organizacích, jako např. v nár. soc., soc. dem., K-231, KAN, KDS aj. Pokusy zavést tyto organizace a kluby na protistátní platformu byly nejzjevnější u K-231, KAN a KDS.

K doložení činnosti antisocialistických sil máme řadu faktů. Např. k vyložení protistátní koncepce části K-231 lze uvést hodnocení posledních 20ti let dr. ŠMÍDEM na schůzi klubu v Litoměřicích 3. 5. 1968: "Po roce 1945 se vlády ujali tyraní, analfabeti, lidé naprosto neschopní. Uplynulých 30 let (ŠMÍD klade rovnítko mezi fašistickou okupací a poválečné období) byla léta hrůzy, strašlivé nesvobody, vládli lidé naprosto bescharakterní.... Všem jednou sklesne - jen trpělivost .... Vláda nám zvířata a proto zvířecí metody..."

O představách K-231 jak měla by vypadat demokracie v Československu hovoří výrok na plzeňské schůzi K-231: "Máme vzory T. G. Masaryka a dr. Beneše... Má vlády blbečků jsme nejvíce akusili... Zapojte se co nejrychleji do politické činnosti, přišla naše doba."

Představy antisocialistických sil o řešení "problému armády" charakterizuje výrok plukovníka ČSLA Jiřího ŠIMKA na shromáždění KAN: "...V armádě je sice značný počet komunistů, avšak nestraníci jsou více zastoupení... Není správné, aby jedna sedmina v tomto státě vládla šestí sedminám... Armádu tvoří pouze velitelský sbor, je nutné počítat s většinou mladých, kteří nejsou politicky organizováni... Oni jako armáda budou

odhodláni bránit své požadavky a zájmy za každou cenu a k tomu mají nejen odhodláni, a l e i p r o s t -
ř e d k y (zbraně)."

O představách antisocialistických sil, týkajících se zahraniční orientace ČSSR svědčí dokument o ilegální organizaci "Národní sjednocení", v jehož programu je požadavek "vystoupení ze společenství států Varšavské smlouvy". Programové prohlášení pokračuje: "Po stránce ekonomické a kulturní se perspektivně orientovat na ty státy, které by ČSSR považovaly za rovnocenného partnera a na kteréžto vztahy s nimi bychom ani hospodářsky, ani kulturně nemuseli doplácet. Došlo by tak k založení federálního svazku svobodných a demokratických států střední Evropy, který nejlépe může zajistit rozvojová a bezpečnostní hlediska v našem prostoru."

Skutečně krajní a podrobně formulovanou koncepci představuje obsáhlý leták, vydaný "Akademickou radou", jehož pisatelé předstírají reprezentaci Československé akademie věd. Tento leták byl přiložen k denní informaci ze dne 17. 2. 1969. Formulace svědčí o tom, že leták psali lidé, jednoznačně nepřátelsky zaměřeni proti socialismu v ČSSR. Jejich koncepce je charakterizována cílem svrhnout socialistickou státní moc v Československu.

Důležitou roli v tomto směru hrály osoby známé svým protikomunistickým zaměřením, jako např. Ivan SVITÁK, prof. Václav ČERNÝ, dr. J. NĚMEC, J. HEJDÁNEK a jiní. Tito lidé postupovali sice různě, ale jednotně se opírali o demokratické svobody s cílem svrhnout socialistické státní zřízení.

Činnost vnějších i vnitřních nepřátel lze rozdělit na období před vstupem a po vstupu vojsk Varšavské smlouvy do Československa.

V předsrpnovém období se antikomunistické síly sna-

žily zvrátit stranickou sebekritiku ze zasedání ÚV KSČ v prosinci 1967 a v lednu 1968. V absolutní negaci posledních 20ti let budování socialismu. Základním heslem anti-socialistické opozice byl socialismus bez komunistů - - proti SSSR.

Markantně se to projevovalo u některých diplomatů, akreditovaných novinářů a v široké míře u vizových cizinců.

Po lednu 1968 se rozvědky výrazně orientovaly na průběh a obsah jednání nejvyšších stranických a státních orgánů. Zjišťovaly strukturu a složení nově vznikajícího politického státního vedení. Značný zájem u rozvědek se soustředil na vojensko-politické problémy, obrany-schopnost země, na situaci v ekonomice a s mimořádnou intenzitou na vývoj československo-sovětských vztahů. Nebývalé množství návštěvníků Československa z řad vojenských specialistů ze Západu pod záminkou turistiky potvrzuje zájem rozvědek o vojenskou situaci v Československu.

V průběhu srpnových událostí docházelo k pokusům (nikoli neúčinným) o "sjednocení národa" na ultranacionalistické, protisovětské platformě. "Okupační" hysterie, vyvolaná prostřednictvím tisku, rozhlasu a televize, přiváděla zem na pokraj politické katastrofy. Podíl západních rozvědek na této atmosféře je evidentní. Je například známo, že mnozí pracovníci sdělovacích prostředků byli v té době ve styku se zastupitelskými úřady západních mocností.